

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊԴ Խորհրդի
2010 թվականի դեկտեմբերի 14-ի
թիվ 36/3 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՄԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Հայաստանի
երկրաջերմային ծրագրի» ընթացքի նկատմամբ իրականացված
վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2010թ. մայիսի 26-ի
թիվ 15/1 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ Հայաստանի «Երկրաջերմային ծրագրի»
իրականացման ընթացքի ուսումնասիրությունը:

Վերահսկողության առարկան՝ Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային
Բանկի կողմից և ՀՀ պետությունից հատկացված միջոցները:

Վերահսկողության օբյեկտը՝ «Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և
էներգախնայողության հիմնադրամ»:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 31.05.2010թ - 24.06.2010թ.:

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը՝ 2009թ-ի հունվարի 20-ից
մինչև վերահսկողության իրականացման ժամկետի ավարտը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողությունն իրականացվել է
դիտարկման, ստուգման և վերլուծության եղանակով, ամփոփվել և վերլուծվել են
ստուգման արդյունքում ստացված տվյալները:

Ծրագրի իրականացման համար կնքված համաձայնագրերը

26.02.2009թ. Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և
Զարգացման Միջազգային Բանկի¹ միջև կնքվել է «Հայաստանի

¹ կամ՝ Հաշխարհային բանկ, ՎԶՄԲ-ն ներառված է Համաշխարհային բանկի խմբի մեջ

Երկրաջերմային Ծրագրի» դրամաշնորհի համաձայնագիր՝ 1.5 մլն ԱՄՆ դոլար գումարով:

26.02.2009թ. Բանկի և «Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամի» միջև կնքվել է Երկրաջերմային Ծրագրի կատարման համաձայնագիր:

10.04.2009թ. կնքվել է Լրացուցիչ համաձայնագիր՝ ՀՀ ֆինանսների նախարարության և Հիմնադրամի միջև, որով Հիմնադրամին անհատույց տրամադրվել է 1.5 մլն ԱՄՆ դոլար՝ Երկրաջերմային Ծրագրի իրականացման համար:

ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորումը կազմում է 300 հազ. ԱՄՆ դոլար:

Ծրագրի նպատակն է՝ գնահատել ամենաբարձր երկրաջերմային պոտենցիալ ունեցող երկրաջերմային տեղամասի հետախուզական հորատման տեխնիկատնտեսական նպատակահարմարությունը՝ հետազայում ջերմաէլեկտրակայանի կառուցման համար:

Ծրագրի կատարման ժամկետը՝ 2009թ. ապրիլի 28-ից մինչև 2011թ. ապրիլի 30-ը:

Ծրագրի հիմնական բաղադրիչներն են՝

Ա. Գրիճորի (Գեղարքունիքի մարզի Գավառի տարածաշրջան) և Քարքառի (Սյունիքի մարզի Սիսիանի տարածաշրջան) տեղամասերում երկրաբանական և երկրաֆիզիկական հետազոտությունների համար խորհրդատվական ծառայությունների տրամադրում:

Բ. Ընտրված տեղամասում **եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրության անցկացում և մեկնաբանում:**

Ծրագրի կատարողները՝

Ծրագրի խորհրդատու – 7.446.0 հազ. դրամ

«Գեոռիսկ» ՓԲԸ – 167,703.1 հազ. դրամ

ԵՊՀ «Երկրաբանական հետազոտությունների կենտրոն» ՍՊԸ – 28,800.0 հազ. դրամ:

Ծրագրի իրականացման ընթացքի վերահսկողությունից պարզվել է.

26.02.2009թ. կնքված Գրամաշնորհի համաձայնագրով սահմանվել է, որ «Հիմնադրամը պետք է ապահովի, որ Գրիժոր և Քարքար տեղամասերի համապարփակ հետախուզական աշխատանքների արդյունքները դառնան հանրամատչելի և մասնավոր հատվածի ներգրավումը այդ երկու տեղամասերի հետագա ուսումնասիրության և զարգացման համար իրականացվի թափանցիկ և մրցութային եղանակով»:

Ծրագրի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերը նպատակաուղղված են եղել նախընտրելի տեղամասի ընտրությանը՝ մագնիսաթելուրային զոնդավորման և եռաչափ սեյսմիկ հետազոտության անցկացման միջոցով, որը որպես խնդիր հստակ առաջադրվել է Համաձայնագրի տեխնիկական առաջադրանքներում:

1. Երկրաջերմային ծրագրի խորհրդատու

15.05.2009թ. մրցույթում հաղթող է ճանաչվել ՀՀ ԳԱԱ Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտի տնօրեն Ա. Կարախանյանը, որի հետ կնքվել է խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման 7,446.0 հազ. դրամի պայմանագիր:

Կատարման ժամկետը՝ 15.05.2009թ. - 31.12.2010թ.:

Պայմանագրի առարկան՝ նախապատրաստել և ներկայացնել խորհրդատվական կազմակերպություններին տրամադրվող տեխնիկական առաջադրանքները, մասնավորապես ըստ փուլերի՝

- Քարքար և Գրիժոր պոտենցիալ գեոթերմալ դաշտերի մագնիսաթելուրային (ՄԹ) զոնդավորման արդյունքների մեկնաբանություն
- տեղանքի ընտրություն և եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրություն
- եռաչափ սեյսմիկ հետազոտության արդյունքների մեկնաբանություն:

Խորհրդատուն պարտավորվել է իրականացնել ծրագրի շրջանակում կատարվող ենթածրագրերի համակարգումը, մոնիթորինգը և վերահսկումը, ապահովել ուսումնասիրությունների տարբեր փուլերի իրականացման արդյունքների բովանդակային հաջորդականությունը, ինչպես նաև՝ ուսումնասիրել խորհրդատուների կողմից ներկայացված հաշվետվությունները և տալ եզրակացություն առաջադրանքի հետ համապատասխանության, արդյունքների համարժեքության վերաբերյալ:

2. Երկրաբանական ուսումնասիրություն, երկրաբանական դաշտային աշխատանքներ, Գրիծորի և Քարքարի երկրաջերմային (գեոթերմալ) դաշտերի մագնիսաթելուրային գոնդավորում

Նշված աշխատանքների համար հայտարարվել է մրցույթ: Հայտեր են ներկայացրել՝

- Ֆիլիսթեր ԳմբՀ Էնդ Քո Քեյ Ջի (Գերմանիա)
- «Գեոռիսկ» ՓԲԸ (Հայաստան)
- ԵՊՀ «Երկրաբանական հետազոտությունների կենտրոն» ՍՊԸ (Հայաստան)
- Ջի Էն Սայնզ (Նոր Զելանդիա),
- ՍԻԱ Քընսալթինգ և Ար Բի Ար Գեոֆիզիկա ՀՉԳ (Իտալիա)
- Սքոթ Վիլսոն ՍՊԸ (Մեծ Բրիտանիա)
- Բիք Քընսալթինգ ԳմբՀ (Գերմանիա):

27.04.2009թ. մրցութային հանձնաժողովի նիստում ամփոփվել են տեխնիկական առաջարկների արդյունքները և մրցույթում հաղթող ճանաչված «Գեոռիսկ» ՓԲԸ-ի հետ 12.06.2009թ. կնքվել է խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր՝ 167,703.1 հազ. դրամ դրամ (այդ թվում՝ 27,950.5 հազ. դրամ ԱԱՀ) արժեքով:

«Գեոռիսկ» ՓԲԸ-ի կողմից իրականացված երկրաբանական և գազա-երկրաքիմիական հանույթների մշակման, երկրաբանական վերլուծության հիման վրա նախապատրաստվել և Հիմնադրամին է ներկայացվել ավարտական հաշվետվություն, որն ամփոփվել է հետևյալ առաջարկով՝ ***«Անհրաժեշտ է շարունակել երկրաբանական, երկրաքիմիական և երկրաֆիզիկական հետազոտությունները երկու տեղամասերում», սակայն*** պարզվել է, որ նշված տեղամասերում լրացուցիչ հետազոտություններ չեն կատարվել:

Միաժամանակ, մրցութային կարգով ընտրվել է նաև մեկ այլ անկախ խորհրդատու (ԵՊՀ «Երկրաբանական հետազոտությունների կենտրոն» ՍՊԸ)՝ «Գեոռիսկ» ՓԲԸ-ի կողմից իրականացված աշխատանքների արդյունքների մեկնաբանության համար: Սակայն խորհրդատուի կողմից աշխատանքներն իրականացվել են «Գեոռիսկ» ՓԲԸ-ի աշխատանքներին զուգահեռ այն դեպքում,

երբ «Երկրաբանական հետազոտությունների կենտրոն» ՍՊԸ-ն պետք է տար նախորդ կատարողի ավարտված աշխատանքների արդյունքների մեկնաբանությունը:

3. Ծրագրի I փուլի մագնիսաթելուրային հետազոտության արդյունքների մեկնաբանություն, եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրություն

Հիմնադրամի Հոգաբարձուների խորհրդի 03.06.2009թ. նիստում ամփոփվել են 07.05.2009թ. հայտարարված մրցույթի արդյունքները, և ԵՊՀ «Երկրաբանական հետազոտությունների կենտրոն» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է 28,872.0 հազ. դրամի պայմանագիր:

Ըստ տեխնիկական առաջադրանքի, երկրաբանական դաշտային հետախուզական աշխատանքների և մագնիսաթելուրային զոնդավորման արդյունքների մեկնաբանությունը պետք է իրականացնել այնպիսի փորձառու խորհրդատու, որն անցյալում կատարել է մամանաթիպ մեկնաբանական աշխատանքներ: Սինչեռ ԵՊՀ «Երկրաբանական հետազոտությունների կենտրոն» ՍՊԸ-ն ստեղծվել և պետական գրանցում է ստացել 2009թ. հունվարին, նախկինում նման աշխատանքներ ամենևին չի կատարել: Պատվիրատուի կողմից հաշվի է առնվել ՍՊԸ-ի ենթախորհրդատուի՝ «Նորդ-վեսթ» ընկերության փորձը:

Հարկ է նշել, որ Հոգաբարձուների խորհրդի 03.08.2009թ. նույն նիստում հաստատվել է նաև «Եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրություն» GEF-CS-3/2008 ծրագրի տեխնիկական առաջադրանքը, որի հիմնական նպատակն է՝ եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրության իրականացման համար տեղանքի որոշումը: Ընկերության կողմից ընտրվել է Քարքարի տեղամասը, սակայն եռաչափ սեյսմիկ հետազոտության պահանջը հանվել է ծրագրից:

Պետք է նշել, որ ՍՊԸ-ի ավարտական հաշվետվության «Եզրակացության» տեքստի մի ստվար մասը կրկնում է «Գեոռիսկ» ՓԲԸ-ի կողմից ներկայացրած ավարտական հաշվետվության «Եզրակացությունը»:

Սիաժամանակ, երկրորդ փուլում ընտրված ԵՊՀ «Երկրաբանական հետազոտությունների կենտրոն» ՍՊԸ-ի կողմից հավելյալ երկրաբանական

ուսումնասիրություններ կամ մագնիսաթելուրային հետազոտություններ չեն իրականացվել, որի անհրաժեշտությունն առաջարկվել էր «Գեոռիսկ» ՓԲԸ-ի կողմից:

4. Ծրագրի Բ մասով նախատեսված եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրության անցկացման մրցույթի հետաքրքրության հայտի ներկայացման հրավերը տպագրվել է «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթում 2009թ. մայիսի 27-ին՝ 16.06.2009թ. վերջնաժամկետով:

Հետաքրքրության հայտեր ներկայացրել են ընդամենը երկու կազմակերպություն՝ 1. «Դի Էմ Թի ԳմբՀ Էնդ Քո» (Գերմանիա) և 2. Իսրայելի երկրաբանաֆիզիկական ինստիտուտը: Հաշվի առնելով այն փաստը, որ ըստ Համաշխարհային բանկի ուղեցույցների, ցուցակը պետք է կազմված լիներ առնվազն վեց հայտատուներից, Հիմնադրամը դիմել է Համաշխարհային բանկին՝ հաստատելու կարճ ցուցակը՝ բաղկացած երկու հայտատուից: Վերջինիս կողմից ցուցակի հաստատումը ստացվել է 2009թ. հուլիսի 7-ին: Այնուհետև, նշված երկու հայտատուին ուղարկվել է մրցույթի փաթեթը, որոնք, սակայն, հետագայում՝ 22.10.2009թ. և 21.08.2009թ. գրություններով հրաժարվել են մրցույթի մասնակցությունից:

Ըստ տեխնիկական առաջադրանքի, հիմնական նպատակն է՝ իրականացնել եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրություն ընտրված հեռանկարային երկրաջերմային տեղանքում:

Աշխատանքների համար մրցութային փաստաթղթերը, մասնավորապես՝ տեխնիկական առաջադրանքը կազմվել և հաստատվել են՝ առանց նախորդ երկու պայմանագրերի («Գեոռիսկ» ՓԲԸ և ԵՊՀ «Երկրաբանական հետազոտությունների կենտրոն» ՍՊԸ) արդյունքները ստանալու: Մրցութային գործընթացը սկսվել է ակնհայտ անորոշությամբ՝ առանց եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրությունների համար կոնկրետ տեղանքի ընտրության և մանրամասն հաշվարկների: Այդ պատճառով եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրությունների տեխնիկական առաջադրանքում նշված է՝ Գրիծոր կամ Քարքար, մինչդեռ մրցույթի հայտարարության մեջ պետք է նշված լիներ երկու տեղանքներից մեկը՝ ամենախոստումնալիցը:

2009թ. դեկտեմբերի 23-ին Ծրագրի խորհրդատուի կողմից ներկայացվել է եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրությունը եռաչափ մագնիսաթելուրայինով փոխարինելու առաջարկություն՝ կապված Քարքար տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքի և պայմանների հետ: Պատճառներից մեկը, հանդիսանում է նաև այն հանգամանքը, որ եռաչափ սեյսմիկ հետազոտությունը պահանջում է լուրջ ֆինանսական ծախսեր հատկապես Հայաստանի պայմաններում, որտեղ նման սարքավորում առկա չէ, և դրա ներկրումը կապված է ֆինանսական մեծ ծախսերի հետ:

Որպես արդյունք, եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրության աշխատանքը Ծրագրի գնումների պլանով (2010թ. մարտ) փոխվել է եռաչափ մագնիսաթելուրային ուսումնասիրության, մրցույթը հայտարարվել է 2010թ. ապրիլի 10-ին, սակայն Համաշխարհային բանկի հաստատումը՝ եռաչափ սեյսմիկ ուսումնասիրությունը մագնիսաթելուրայինով փոխարինելու վերաբերյալ, ստացվել է 2010թ. հունիսի 29-ին:

Ծրագրի հիմնարար փաստաթղթում՝ Դրամաշնորհի համաձայնագրում, փոփոխությունը կատարվել է 2010թ. սեպտեմբերի 4-ին, հայտարարվել է նոր մրցույթ՝ «Քարքառի տեղանքում եռաչափ մագնիսաթելուրային ուսումնասիրություն, գրավիմետրական հետազոտություն և արտազատված գազերի ուսումնասիրություն կատարելու համար», նախահաշվային արժեքը՝ 850 հազ. ԱՄՆ դոլար, աշխատանքների կատարման ժամկետը՝ 2011թ. հունիս-դեկտեմբեր, սակայն 11.10.2010թ. դրությամբ դեռևս չի ստացվել Համաշխարհային բանկի համաձայնությունը և Ծրագրի հիմնարար փաստաթղթերում (Դրամաշնորհի համաձայնագիր, պայմանագիր), դեռևս չեն կատարվել համապատասխան փոփոխություններ:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Երկրաջերմային ծրագրի իրականացման ընթացքը որոշ դեպքերում չի համապատասխանում Համաշխարհային բանկի հետ կնքված հիմնարար պայմանագրերի, համաձայնագրի տեխնիկական առաջադրանքին:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հանձնարարել Հիմնադրամի Հոգաբարձուների խորհրդին՝

1. Երկրաջերմային ծրագրի իրականացման ընթացքի նկատմամբ վերահսկողության արդյունքները քննարկել Հիմնադրամի Հոգաբարձուների խորհրդում և ապահովել ծրագրի ընթացքի համապատասխանությունը Համաշխարհային բանկի հետ 26.02.2009թ. կնքված պայմանագրերի պահանջներին: